

BERÄTTELSE

TILL

1873 ÅRS LAGTIMA RIKSDAG

ANGÅENDE

KONGL. KOMMERS-KOLLEGIUM,

AFGIFVEN AF RIKSDAGENS ÅR 1872 FÖRSAMLADE REVISORER.

STOCKHOLM, 1872.
ASSOCIATIONS-BOKTRYCKERIET,
Skarpgårdsgatan No 8.

Sedan vid den revision af Stats-, Banko- och Riksgäldsverken, hvilken undertecknade, af Riksdagen härtill utsedde Revisorer, innevarande år förrättat, granskning af Kongl. Kommers-kollegii förvaltningsåtgärder jemväl egt rum, få Revisorerna härmed till Riksdagen i ämnet afgifva föreskrifven berättelse.

De under Kommers-kollegii förvaltning ställda fonder och medel utgöras af Manufaktur-diskontfonden, Manufaktur-, Tull- och Beslags- samt Eskilstuna fristads-medlen, äfvensom anslaget till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare, jemte de särskilda anslagen till godtgörande af svenske och norske konsulers utgifter dels för nödstäldt svenskt sjöfolks och dels för andra medellösa svenska undersåtars understöd och hemförskaffande.

Med anledning af hvad Riksdagens nästlidna år församlade Revisorer uti afgifven berättelse angående förrättad granskning af de under Kommers-kollegii förvaltning ställda fonder och medel yttrat beträffande tiden för verkställande af den förberedande årliga granskningen af Manufaktur-diskontfondens räkenskaper, har Kongl. Maj:t uti nädigt bref till Kommers-kollegium af den 26 Januari innevarande år förordnat, att Manufaktur-diskontkontorets räkenskaper skola till Kollegium aflemnas, de för sistlidna år före utgången af nästförflutna April månad samt de för innevarande och hvarje efterföljande år före utgången af samma månad året näst derefter; att det skall åligga Kollegium att ej mindre, omedelbart efter räkenskapernas emottagande, derom hos Kongl. Maj:t göra anmälan, än äfven före den 15 Juni hvarje år till Kongl. Maj:t inkomma med berättelsen angående Manufaktur-diskontfondens förvaltning under nästföregående år; samt att de revisorer, som Kongl. Maj:t hvarje gång, efter det Kollegium gjort anmälan om räkenskapernas emottagande, förordnar att verkställa förberedande granskning af desamma, äfvensom angående fondens förvaltning under det år de afsåge, böra fullgöra berörda uppdrag så tidigt, att berättelsen derom blefve till Kongl. Maj:t inlemnad före den 15 Augusti hvarje år. Till följd häraf och då Manufaktur-diskontfondens förvaltning och räkenskaper för år 1869 blifvit öfversedde af Riksdagens nästlidna år församlade Revisorer, har den nu verkställda revisionen af nämnda fonds förvaltning omfattat såväl år 1870 som år 1871, för hvilka tvänne år räkenskaperna rörande denna fond till Revisorerna aflemnats. Beträffande öfriga, här ofvan omförmälda fonder, hvilkas räkenskaper för år 1870 blifvit af 1871 års Statsrevisorer granskade, hafva sistnämnda års räkenskaper vid denna revision utgjort föremål för Revisorernes granskning.

Under revisionsförrättningen hafva Revisorerna äfven tagit kännedom ej mindre af Kongl. Kommers-kollegii till Kongl. Maj:t afgifna berättelser angående manufaktur-diskontfondens förvaltning för åren 1870 och 1871 samt de berättelser, hvilka särskilde, af Kongl. Maj:t förordnade revisorer aflemnats rörande denna fonds förvaltning och räkenskaper för samma år, än ock af Kongl. Maj:ts under dessa tvänne år till Kollegium aflättna nådiga bref i ämnen, som med förvaltningen af ifrågavarande medel ega gemenskap.

Hvad först beträffar *Manufaktur-diskontfonden*, så uppgick nämnda fonds behållning vid 1869 års slut till R:dr 1,692,562: 36.
 deruti likväl voro inbegripne osäkra fordringar af tillsammans
 187,274 R:dr 94 öre.

Fondens <i>inkomster</i> genom räntor å utlånta kapital ut-			
	år 1870.	år 1871.	
gjorde	R:dr 140,601: 32.	114,870: 83.	
hvar till komma:			
magasinsafgifter, influtna vid ullmagasinet i Norrköping, samt hyresmedel för lägenheter derstädes	„ 1,422: 98.	1,249: 87.	
extra inkomst	„ —	37: 13.	
	<u>Summa R:mt</u>	<u>R:dr 142,024: 30.</u>	<u>116,157: 83.</u>

Utgifterna hafva deremot uppgått till följande belopp:

	år 1870.	år 1871.
Ränta till Riksbanken för de å kreditivet begagnade medel	R:dr 54,776: 65.	42,232: 12.
Förvaltningskostnader ...	26,820: 7.	26,245: —
Extra utgifter, såsom skrifmaterialier, postporto m. m.	945: 54.	714: 5.
Inköpta inventarier	—	5: —
Inbetalning till Riksgäldskontoret i ersättning för det å riksstaten öfverflyttade, till förene å Manufaktur-diskontens vinstmedel omedelbarligen bestridda årliga anslag till Teknologiska Institutet, på grund af Kongl. brefvet den 9 November 1841	21,000: —	
Pensioner till f. d. tjänstemän och betjente vid indragna manufakturstämplingskontoren i Stockholm, Göteborg, Norrköping och Nyköping, enligt Kongl. brefven den 13 Juni 1862 och 5 Maj 1871	7,228: 1.	7,395: 96.
Pensioner till f. d. föreståndaren vid ullkon-		

Transport Rdr 110,770: 27. 76,592: 13. 142,024: 30. 116,157: 83. 1,692,562: 36

Transport R:dr 110,770: 27. 76,592: 13. 142,024: 30. 116,157: 83. 1,692,562: 36.
 år 1870. år 1871.

toret i Norrköping F. C. Olsen och förre ullsorteraren derstädes A. Andersson Rifve, jemlikt Kongl. brefven den 2 November 1866 och 29 November 1867 ...	1,850: —	1,850: —		
Aflöning till tjänstepersonalen vid ullmagasinet i Norrköping, på grund af Kongl. brefvet den 4 December 1868	600: —	600: —		
Omkostnader för ullmagasinet i Norrköping	548: 49.	182: 76.	113,768: 76.	79,224: 89.
Och utgjorde således fondens vinst å lånerörelsen			28,255: 54.	36,932: 94.
Då härifrån afräknas beloppen af verkställda afskrifningar utaf äldre balanserade fordringar			10,298: 44.	21,382: 47.
har fondens behållning ökats med återstående eller för begge de ifrågavarande åren med tillsammans			17,957: 10.	15,550: 47.
hvadan behållningen vid 1871 års slut uppgick till				R:dr 1,726,069: 93.
hvaruti ingå osäkra fordringar af tillsammans 150,545 R:dr 24 öre.				

På grund af det vid 1870 års riksdag fattade beslut har ofvanberörda, från Manufaktur-diskontfonden till Riksgäldskontoret utbetalda ersättning för det å riksstaten överflyttade anslaget till Teknologiska Institutet från och med 1871 års början upphört.

Till närmare upplysning rörande Manufaktur-diskontfondens ställning under revisionsåren bifogas härhos särskilda, deröfver upprättade kapitalslut.

I afseende å de grunder, som vid afskrifning af Manufaktur-diskontens lånefordringar böra tillämpas, är genom Kongl. brefvet den 20 April 1849 förordnad, att afskrifning af dylika fordringar må medgifvas endast i fall, då behörigen utredt och styrkt är, att i afseende på alla de gäldenärer, hvilka hos Diskontfonden häfta för en och samma skuld, någotdera af följande förhållanden inträffar, nemligen 1:o att gäldenär affidit, utan att efterlemnna någon tillgång; 2:o att, efter gäldenärens inträffade död och behörigen skedd urarfvagörelse, fonden erhållit den utdelning utaf afträdde tillgångar, som vederbort; eller 3:o att, sedan gäldenär, som veterligen ej eger någon tillgång, öfvergifvit sin rätta hemort, underrättelse, huruvida han lefver, icke kunnat under de sist förflutna tjugu åren erhållas. Af den utaf Manufaktur-diskontens ombudsman afgifna berättelse angående fondens balanserade osäkra fordringar hafva Revisorerne inhemtat, att, till följd af förberörda bestämmelser för afskrifning af dylika fordringar, ett icke obetydligt antal lån fortfarande efter ända till 40 års förlopp i räkenskapen balanseras, oaktadt föga utsigt torde för fonden finnas att för dessa lån erhålla godtgörelse. Ifrågavarande, till ett antal af 133 upp-

gående osäkra fordringar balanseras nemligen till följd deraf, antingen att låntagare eller hypoteksgifvare fortfarande lefva, eller ock att tjugu år ännu icke förflutit sedan underrättelse om gäldenärs vistelseort kunnat erhållas. Det har emellertid synts Revisorerne, som skulle afskrifning af Diskontens fordringar hos personer, hvilka ännu lefva, jemväl kunna ega rum, då under någon längre tid efter det gäldenär gjort konkurs sig visat, att någon afbetalning å hans skuld icke under denna tid kommit fonden till godo, samt utredt och styrkt blifvit, att all tillgång dertill hos honom saknas, vid hvilka förhållanden ett fortsatt balanserande i räkenskaperna af dylik fordringspost i allmänhet synes vara ändamålslost; och hafva Revisorerne på grund häraf ansett sig böra hemställa, huruvida icke någon viss tid af t. ex. 10 år kunde bestämmas, efter hvars utgång afskrifning af Manufaktur-diskontens osäkra fordringar i ofvan angifna fall finge ega rum, äfvensom att, med bibehållande i öfrigt af föreskriften uti nu gällande, här ofvan anförda 3 mom. af 1849 års Kongl. bref, den deruti omförmälda tidrymd af 20 år likaledes kunde till 10 år inskränkas.

I likhet med hvad uti förut afgifna revisionsberättelser iakttagits, få Revisorerne i korthet redogöra för fördelningen af Manufaktur-diskontens i låneväg disponibla tillgångar. Vid den i början af år 1870, jemlikt föreskriften i § 8 af det för Manufaktur-diskonten gällande reglemente af den 8 Februari 1844, verkställda fördelning beräknades fondens säkra fordringar tillika med behållningen i Riksbanken samt under året inflytande räntemedel äfvensom hyresmedel af ullmagasinshuset i Norrköping uppgå till ett sammanräknadt belopp af 3,424,110 Rdr 43 öre. Sedan härifrån addragits dels ränta å fondens kreditiv å Banken, dels enligt gällande stat utgående aflöning och annan förvaltningskostnad, dels aflöning, reparationer och andra utgifter vid ullmagasinet i Norrköping, dels pensioner till tvänne f. d. tjänstemän vid ullkontoret i nämnda stad äfvensom till f. d. tjänstemän och betjente vid stämpelkontoren i Stockholm, Göteborg, Norrköping och Nyköping, dels skrifmaterialier och andra omkostnader, dels ersättning till Riksgäldskontoret för en del af det från riksstatens sjette hufvudtitel utgående års-anslag till Teknologiska Institutet, dels ock summan af de lån, med hvilkas återbetalning särskildt anstånd blifvit af Kongl. Maj:t medgifvet, hvilka afdrag tillsammans utgjorde 158,341 Rdr 24 öre, samt derjemte blifvit afräknade ej mindre de 900,000 Rdr, hvilka jemlikt Kongl. brefven den 9 December 1818, den 5 Maj 1841 och den 14 December 1866, böra till s. k. förlagslån användas, än ock ett belopp af 50,000 Rdr, som enligt sistberörda Kongl. bref borde för år 1870 tilläggas förlagsfonden, så antogs återstående tillgången för alla till lån i vanlig diskontväg berättigade idkare utgöra 2,315,769 Rdr 19 öre; hvarefter och sedan för den särskilda lånerätt, som på grund af diskontreglementet tillkommer Eskilstuna fristads manufakturister och deras förläggare, af hvilka 63 bland de förstnämnde anmält sig för ett tillverkningsvärde af 672,246 Rdr och 5 bland de sednare för en förlagssumma af 341,139 Rdr, blifvit ytterligare afsatta tillsammans 360,537 Rdr, eller 33½ procent för manufakturisterne och 40 procent för förläggarne, behållna tillgången ansågs uppgå till 1,955,232 Rdr 19 öre. Denna summa, fördelad emellan de till lån deraf berättigade idkare, lemnade en lånerättsprocent, för första klassens idkare af $6\frac{52}{100}$ procent, för andra klassens af $4\frac{80}{100}$ procent och för tredje klassens af $3\frac{26}{100}$ procent af nästföregående årets tillverkningsvärden, eller för första klassens $1\frac{18}{100}$ procent, för andra klassens $\frac{177}{100}$ procent och för tredje klassens $\frac{29}{100}$ procent mindre än lånerätten nästföregående året utgjorde. Uträknad efter den sålunda fastställda lånerättsprocenten, uppgick lånesumman, för första

klassens idkare till 1,181,477 Rdr, för andra klassens till 308,014 Rdr och för tredje klassens idkare till 464,360 Rdr.

Vid den i början af år 1871 verkställda enahanda fördelning ansågos tillgångarne för lån i vanlig diskontväg utgöra 2,068,198 Rdr 85 öre. Häraf afsattes för Eskilstuna manufakturisters och deras förläggares särskilda lånerätt en summa af 323,357 Rdr, hvarefter af återstoden, utgörande 1,744,841 Rdr 85 öre, fastställdes till fördelning emellan idkare uti första klassen 1,104,963 Rdr efter en lånerätt af $5\frac{30}{100}$ procent utaf 1870 års tillverkningsvärde, emellan idkare af andra klassen 224,936 Rdr efter $3\frac{20}{100}$ procent och emellan tredje klassens idkare 395,832 Rdr efter $2\frac{65}{100}$ procent. Läneprocenten minskades således ytterligare i jämförelse med förhållandet nästföregångna året uti första klassen med $1\frac{22}{100}$ procent, uti andra med $\frac{83}{100}$ och uti tredje klassen med $\frac{61}{100}$ procent.

På grund af gällande reglemente och särskilda Kongl. resolutioner hafva följande fabriksidkare varit dels 1870 och dels 1871 berättigade att, för sina till nedanstående värden upptagna tillverkningar under nästföregående året, åtnjuta lånerätt i Manufaktur-diskonten, nemligen:

i Första klassen:

	år 1870.		år 1871.	
	Antal.	Tillverkningsvärde.	Antal.	Tillverkningsvärde.
Klädesfabriksidkare	33.	Rdr 7,586,524.	33.	Rdr 9,063,556.
Porslinsfabriksidkare	2.	" 932,087.	2.	" 1,100,688.
Sidenfabriksidkare	2.	" 481,876.	2.	" 760,404.
Sidenbandsfabriksidkare	2.	" 22,880.	1.	" 13,852.
Sullädersfabriksidkare	9.	" 1,324,743.	7.	" 1,328,591.
Glasbruksegare	14.	" 1,157,565.	13.	" 1,289,075.
Egare af jerngjuterier, mekaniska verkstäder, metallfabriker m. m.	22.	" 6,588,054.	19.	" 7,278,718.
Saffiansfabriksidkare	—	—	1.	" 13,440.
Summa tillverkningsvärde Rdr		18,093,729.		Rdr 20,848,324.

i Andra klassen:

Tillverkare af kulörta bomulls-, linne- och halfylleväfnader	7.	Rdr 1,299,375.	7.	Rdr 1,356,265.
Oljeslageriegare	3.	" 1,134,454.	2.	" 698,900.
Pappersbruksegare	9.	" 3,384,055.	8.	" 3,051,557.
Tillverkare af pappersarbeten	1.	" 436,561.	1.	" 500,038.
Tillverkare af messingsarbeten	1.	" 44,417.	1.	" 52,007.
Summa tillverkningsvärde Rdr		6,298,862.		Rdr 5,658,767.

i Tredje klassen:

Tillverkare af ofärgade bomulls- och linneväfnader	11.	Rdr 3,413,106.	11.	Rdr 3,383,829.
Strump- och trikotväfnads-fabriksidkare ...	2.	" 297,184.	2.	" 335,936.
Transport Rdr		3,710,290.		Rdr 3,719,765.

	år 1870		år 1871.	
	Antal.	Tillverkningsvärde.	Antal.	Tillverkningsvärde.
Transport Rdr		3,710,290.		Rdr 3,719,765.
Bomulls- och linspinneri-egare	15.	9,797,226.	15.	10,393,337.
Segelduksfabriksidkare	3.	581,403.	3.	651,009.
Tillverkare af block- och plåtslagarearbeten	1.	155,279.	1.	172,986.
Summa tillverkningsvärde		Rdr 14,244,198.		Rdr 14,937,097.

Till upplysning i hvad mån de till lånerätt i Manufaktur-diskonten berättigade idkare af denna förmån på sednare tiden sig begagnat, få Revisorerna meddela följande redogörelse rörande förhållandet med de vid 1871 års början och vid dess slut utestående s. k. diskontlån äfvensom behållningen vid olika tidpunkter af Diskontens kreditiv i Riksbanken.

Säkre låntagare häftade i skuld till Manufaktur-diskonten:

	Vid 1871 års början.	Vid 1871 års slut.
för lån å till och med 1,000 Rdr.....	31 st.	31 st.
.. .. derutöfver till och med 5,000 Rdr.....	40 "	33 "
.. .. " " 10,000 "	26 "	26 "
.. .. " " 20,000 "	26 "	15 "
.. .. " " 50,000 "	18 "	14 "
.. .. " " 100,000 "	4 "	1 "
.. .. öfver 100,000 Rdr.....	2 "	2 "

Antalet af diskontlån och dessas belopp utgjorde:

vid 1871 års början 147 st. å tillsammans.....	Rdr 1,862,749: 50.
och vid samma års slut 122 st. å	" 1,337,658: 50.

och hade alltså skilnaden, eller Rdr 525,091: — blifvit under året till Manufaktur-diskonten återbetald.

Behållningen å Manufaktur-diskontfondens kreditiv i Riksbanken, hvilket på grund af Riksdagens beslut från och med år 1869 årligen minskats med 250,000 Rdr och för innevarande år utgör 1,250,000 Rdr, deraf 250,000 Rdr skola vid årets slut till Riksbanken ytterligare inbetalas, har vid nedannämnda tidpunkter uppgått till följande belopp:

	Förlagslåne- fonden.	Diskontlåne- fonden.
Den 31 December 1869	Rdr 26,402: 26.	Rdr 308,934: 74.
.. 30 Mars 1870	" 93,330: 41.	" 289,704: 73.
.. 22 Juni 1870	" 16,330: 41.	" 354,540: 7.
.. 28 September 1870	" —	" 395,171: 19.
.. 31 December 1870	" 3,830: 41.	" 204,043: 32.
.. 28 Mars 1871	" 55,330: 41.	" 215,430: 69.
.. 20 Juni 1871	" 36,330: 41.	" 325,084: 19.
.. 26 September 1871	" 32,080: 41.	" 537,396: 5.
.. 31 December 1871	" 4,080: 41.	" 486,619: 56.
.. 26 Mars 1872	" 26,330: 41.	" 621,674: 16.
.. 18 Juni 1872	" 11,580: 41.	" 718,270: 74.
.. 2 Juli 1872	" 15,580: 41.	" 746,592: 90.
.. 9 Juli 1872	" 17,580: 41.	" 756,556: 69.

		Förlags-låne- fonden.	Diskont-låne- fonden.
Den 16 Juli	1872	Rdr 17,580: 41.	Rdr 761,127: 60.
„ 30 Juli	1872	„ 7,580: 41.	„ 773,423: 23.
„ 6 Augusti	1872	„ 11,330: 41.	„ 771,683: 64.
„ 13 Augusti	1872	„ 11,330: 41.	„ 777,295: 85.
„ 20 Augusti	1872	„ 15,330: 41.	„ 801,620: 85.
„ 27 Augusti	1872	„ 15,330: 41.	„ 837,264: 41.
„ 3 September	1872	„ 15,330: 41.	„ 854,536: 52.
„ 10 September	1872	„ 17,080: 41.	„ 853,364: 85.
„ 17 September	1872	„ 20,830: 41.	„ 858,742: 47.
„ 24 September	1872	„ 29,080: 41.	„ 855,302: 57.

Af denna redogörelse synes, att Manufaktur-diskontfonden under de sednaste åren blifvit af de till lån från samma fond berättigade näringsidkare allt mindre antalad, samt att, oakadt den alltsedan år 1869 fortgående minskningen af fondens kreditiv, den odisponerade behållningen derå tid efter annan ökats och för närvarande uppgår till omkring $\frac{3}{4}$ af kreditivbeloppet. Vid sådant förhållande hafva Revisorerne icke kunnat underlåta att uttala den åsigt, att Manufaktur-diskontens lånerörelse för närvarande i endast högst obetydlig mån motsvarar det med densamma afsedda ändamål, samt att en ytterligare och möjligen ännu större nedsättning än hittills af Manufaktur-diskontens kreditiv synes kunna utan olägenhet ega rum; — hvarvid dock, — enär, efter hvad Revisorerne inhemtat, svårighet i afseende å kreditivnedsättningen, derest denna skall verkställas inom slutet af det år, hvarunder den blifvit beslutad, kan uppstå i följd deraf, att, enligt gällande reglemente, de till lån i Manufaktur-diskonten berättigade, hvilkas lån rätt skall bestämmas vid årets början och alltså innan kreditivminskningen blifvit af Riksdagen beslutad, kunna när som helst och således äfven, hvilket jemväl någon gång läser inträffat, först emot slutet af året uttaga de dem tillkommande lån på den i reglementet medgifna tid af ända till nio månader, — Revisorerne anse sig böra hemställa, att merberörda kreditivminskning måtte få ega rum först under loppet af det påföljande året, i den mån Manufaktur-diskontens tillgångar sådant medgifva.

Det jemlikt ofvanberörda Kongl. bref af den 9 December 1818 och den 5 Maj 1841 å Manufaktur-diskontfonden afsatta särskilda anslag af 750,000 Rdr till förlagslån för anläggning och drifvande af större fabriksinrättningar af antingen ny eller väsendtligen förbättrad beskaffenhet har, på grund af Kongl. brefvet den 14 December 1866, under de sednast förflutna fem åren blifvit förhöjdt med 50,000 Rdr årligen, och uppgår detta anslag alltså för närvarande till det genom sistberörda Kongl. bref bestämda belopp af 1,000,000 Rdr. I afseende å tillgodonjutandet och återbetalandet af ifrågavarande förlagslån är föreskrifvet, att desamma få, emot ställande af sådan säkerhet, som af Kommers-kollegium godkännes, innehafvas i 8 års tid, deraf de fyra första utan kapitalafbetalning, men med skyldighet för låntagarne att under de fyra sista åren lånen med en fjerdedel årligen återbetala; att för lånen erlagges fem procent ränta under hela lånetiden. samt att låntagarne årligen inom viss tid skola hos Kommers-kollegium styrka, att fabriksanläggningarne ändamålsenligt drifvas, vid påföljd, i händelse något häraf underlåtes, att lånet eller hvad deraf återstode oguldet komme att anses till återbetalning genast förfallet. Vid 1870 års början voro

dylika lån utestående till ett sammanlagdt belopp af 873,597 Rdr 74 öre, och förefans då en obegagnad tillgång af Rdr 26,402: 26.

Genom verkställda inbetalningar af utgifna förlagslån hafva under åren 1870 och 1871 influtit ” 239,678: 15.
 hvarförutom för dessa tvänne år blifvit, jemlikt föreskriften i ofvan-
 äberopade Kongl. bref af den 14 December 1866, från Manu-
 faktur-diskontfondens medel till Förlagslånefonden öfverflyttade ” 100,000: —
 Summa Rdr 366,080: 41.

Af dessa tillgångar hafva under revisionsåren utbetalts följande genom Kongl. brefven den 8 April 1870 och 23 Februari 1871 beviljade förlagslån, nemligen till:

1:o. Stockholms yllefabriks aktiebolag, för ändamålsenligt bedrivande af bolagets fabriker för tillverkning af diverse slags ylleväfnader Rdr 75,000: —

2:o. Skultuna aktiebolag, för tillverkningen vid nämnda bruk af kopparplåt ” 30,000: —

3:o. Bruksegaren P. V. Rehnberg, för ändamålsenligt bedrivande af hans vid Asbrohammar i Örebro län anlagda manufakturverk ” 10,000: —

4:o. Fabriksbolaget Gallander & Laurin, för ändamålsenligt bedrivande af dess i Uddevalla anlagda fabrik för förädling af träeffekter ” 40,000: —

5:o. Fabriksidkaren A. Brinck, för bedrivandet af hans i Stockholm befintliga fabrik för förädling af rektificerad fotogén, astral- och gasolja samt paraffin ” 40,000: —

6:o. Egaren af Gusums messingsbruk, E. Westerberg, för fortsättande och utvidgande af den vid nämnda bruk idkade messingstillverkning ” 12,000: —

7:o. L. Andersson, för ändamålsenligt bedrivande af tillverkningen vid Liljedahls glasbruk i Wermlands län ” 15,000: —

8:o. Bruksegaren O. S. Hasselgren, för förbättrande och utvidgande af hans vid Rådanefors i Elfsborgs län anlagda mekaniska verkstad och gjuteri ” 10,000: —

9:o. Fabriksidkaren J. Th. Nylén, för tillverkning af hvitbetssocker vid hans i Kalmar varande sockerbruk ” 20,000: —

10:o. Ryttmästaren, Friherre H. von Essen, för utvidgande af hans vid Tidaholm i Skaraborgs län anlagda fabriker för tillverkning af dels s. k. splint eller tändsticksämnen och dels åtskilliga snickeriarbeten ” 20,000: —

11:o. Delegarne i Wargö bolag, Friherre John Ericson, Werner Ericson och Carl Ericson, för utvidgande af deras å hemmanet Wargöna i Elfsborgs län anlagda fabrik för tillverkning af pappersmassa af trä ” 40,000: —

12:o. Arkitekten P. J. Ekman, för ytterligare utvidgande af hans i Stockholm varande mekaniska snickerifabrik ” 50,000: —
 Summa Rmt Rdr 362,000: —

hvidan totalbeloppet af utestående förlagslån vid 1871 års slut uppgick till 995,919 Rdr 59 öre.

Jemlikt den på grund af Kongl. brefvet den 30 Januari 1857 förda, i Manufaktur-diskontkontoret befintliga särskilda räkenskap öfver fastigheter och inventarier, utgör värdet af den utaf Manufaktur-diskontfondens vinstmedel för längre tid tillbaka inköpta, men numera till Riksarkivet upplåtna fasta egendom här i staden

af ullmagasinsbyggnaden i Norrköping	R:dr 90,000: —
af Manufaktur-diskontens inventarier	„ 54,000: —
af ullmagasinets i Norrköping inventarier	„ 4,378: 30.
	„ 1,311: 41.

Hvad beträffar ullmagasinsbyggnaden i Norrköping, så hafva Riksdagens nästlidna år församlade Revisorer uti afgifven berättelse angående granskningen af de under Kommers-kollegii förvaltning ställda fonder och medel, jemte det de hänvisat till hvad i 1868 års enahanda revisionsberättelse blifvit, under återopande af hvad Kommers-kollegium uti underdänig skrifvelse den 13 September 1867 yttrat och föreslagit, i fråga om berörda magasinsbyggnad anfördt, funnit sig böra hemställa, att, då ullmagasinets inkomster i och för magasinering af ull fortfarande vore otillräckliga att bestrida dess utgifter, hvilka sednare i följd deraf måste betäckas af Manufaktur-diskontfondens tillgångar, och då under nuvarande förhållanden ifrågavarande, med allmänna medel bekostade anstalt hvarken för klädesfabriksidkare eller för ullproducenter syntes vara af behovet påkallad, ullmagasinsbyggnaden i Norrköping måtte så fort ske kunde varda försåld samt den inflytande köpeskillingen till Manufaktur-diskontfonden öfverlemnas; och har med anledning häraf, enär, jemlikt Kongl. bref den 20 April 1866, en del af berörda byggnad är emot hyra upplåten till postkontor och telegrafstation, Kongl. Maj:t, enligt nädigt bref till Kommers-kollegium af den 26 Januari innevarande år, anbefallt General-Poststyrelsen att, efter samråd med Telegrafstyrelsen, afgifva underdänigt utlåtande, huruvida och under hvilka vilkor ifrågavarande magasinsbyggnad kunde och borde af Postverket eller Telegrafverket eller af båda gemensamt inlösas. Revisorerna, som inhemtat, att det från General-Poststyrelsen sålunda infordrade utlåtande ännu icke till Kongl. Maj:t inkommit, anse sig emellertid böra uttrycka den förhoppning, att det af ej mindre Kommers-kollegium än 1868 och 1871 årens Statsrevisioner med deras ofvanberörda framställning åsyftade ändamål, ullmagasinsbyggnadens i Norrköping försäljning, måtte så fort ske kan vinnas.

De af förvaltaren af ullmagasinet för revisionsåren upprättade kassaräkningar samt redovisningar rörande emottagen och utlemnad ull hafva jemväl blifvit af Revisorerna genomsedda. Enligt dessa räkenskaper utgjorde vid 1870 års början behållningen af magasinerad ull

skålpund 10,822.	
och hade under årets lopp blifvit för magasinering dit inlemnade...	„ 48,715.
	Summa skålpund 59,537.
Då under året uttagits	„ 55,353.
uppgick behållningen vid 1870 års slut till	„ 4,184.
Under år 1871 hade till ullmagasinet inlemnats	„ 48,848
och var vid årets slut hela det under året magasinerade ullpartiet	„ 53,032.
åter uttaget. Ullmagasinets inkomster för magasinerad ull bestego sig år 1870 till 482 R:dr 98 öre och år 1871 till 309 R:dr 87 öre.	

Sedan, i anledning af Riksdagens år 1871 församlade Revisorerers uti sin ofvanberörda berättelse gjorda framställning i fråga om indragning, vid inträffande le-

dighet, af tjenstebefattning i Manufaktur-diskontkontoret, Kongl. Maj:t uti nådigt bref den 26 sistlidne Januari anbefallt Kommers-kollegium att, då någon tjenstebefattning i nämnda kontor blefve ledig, hos Kongl. Maj:t göra framställning om sådan inskränkning i tjenstemännens antal inom kontoret, som i följd deraf kunde ega rum, så ock efter det registratorstjensten i Manufaktur-diskontkontoret blifvit genom innehafvarens den 28 Juli innevarande år timade död ledig, har, enligt hvad Revisorerna inhemtat, Kongl. Maj:t uppå Kommers-kollegii underdåniga hemställen, jemlikt nådigt bref till Kollegium af den 24 nästlidne Augusti, beslutit, att berörda registratorstjenst icke vidare skall tillsättas, utan såsom sådan upphöra med utgången af derpå följande September månad, samt att de till samma tjänst hörande göromål skola, i den ordning Kongl. instruktionen för Kommers-kollegium af den 23 April 1831 föreskrifver, emellan kontorets uti § 3 af samma instruktion omförmålde tjenstemän fördelas.

Revisorerna få vidare bifoga sammandrag af 1871 års räkenskaper rörande nedannämnde i ett sammanhang redovisade medel, nemligen:

1:o det å riksstatens sjetta hufvudtitel anvisade årliga anslag af 10,500 R:dr till manufakturernas befrämjande, äfvensom de å berörda anslag från äldre tider uppkomna besparingar, jemte den på grund af Kongl. kungörelsen den 22 Februari 1762 från Kongl. Statskontoret utgående ersättning för inom Westernorrlands län utbetalda premier för lärftsväfnader;

2:o de s. k. tull- och beslagsmedlen, hvilkas tillkomst grundar sig på 30 § i Kongl. förordningen den 9 November 1830 till förekommande af oloflig införsel eller utförsel af varor, uti hvilken § föreskrifvits, att å kronans behållning af försäljningssumman för utländskt beslagsgods, som vore till införsel förbjudet, tio procent skulle afsättas och ingå till det särskilda anslag, som af Kongl. Maj:t till manufakturernas befrämjande disponeras, äfvensom att på enahanda sätt borde användas dels en fjerdedel af den tull, som enligt 11 och 12 §§ kunde komma att erläggas, dels ena hälften af det behållna värde, hvartill inhemska tillverkningar, som enligt 2 kap. af samma förordning förbrutna dömdes, vid försäljningen uppginge;

3:o den under namn af *Eskilstuna fristadsmedlen* förekommande fond, hvilken utgöres af en del utaf köpeskillingen för en i Eskilstuna befintlig egendom, hvilken för längre tid tillbaka blifvit af allmänna, till fristadens bästa anslagna medel inköpt, sedermera varit åt enskild person till bedrivande af smidesförlagsrörelse upplåten och slutligen år 1837 å offentlig auktion försålts; samt

4:o det å riksstatens sjetta hufvudtitel för ifrågavarande år uppförda anslag af 8,000 R:dr till *rescunderstöd* åt fabriks- och handtverksarbetare; och äro samtliga dessa räkenskaper i Kongl. Kammar-rätten granskade.

Behållningen å ifrågavarande medel utgjorde vid 1871 års början R:dr 18,887: 19. och hafva inkomsterna under samma år uppgått till

Summa R:dr 38,645: 23.

Utgifterna under år 1871 hafva varit följande:

Premier för inom Westernorrlands län tillverkade finare lärtter R:dr 966: 71.

Stipendier åt eleverne vid Teknologiska institutet och Chalmerska slöjdskolan " 1,200: —

Transport R:dr 2,166: 71. 38,645: 23.

	Transport R:dr 2,166: 71.	38,645: 23.
Understöd till industriella ändamål samt reseunderstöd		
åt fabriks- och handtverksarbetare m. fl.	” 16,624: —	
Arvodet	” 1,650: —	
Aflöning till borgmästaren i Eskilstuna	” 875: —	
Dito till fristadsläkaren derstädes	” 1,200: —	
Dito till folkskoleläraren dersammastädes	” 100: —	” 22,615: 71.

Och utgjorde således behållningen vid 1871 års slut R:dr 16,029: 52. deraf 8,795 R:dr 89 öre voro, med stöd af Kongl. brefvet den 6 Februari 1839, dels i Jernkontoret och dels i Stockholms enskilda bank emot ränta inestående.

Beträffande de medel, hvilka utgå såsom premier för inom Westernorrlands län tillverkade lärfter, hafva Revisorerne inhemtat, att, sedan från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i nämnda län årligen till Kommers-kollegium inkommit redogörelse för de från ränteriet till allmogen inom länet utbetalde dylika premier, Kollegium, efter granskning af berörda redogörelse, hos Statskontoret gjort framställning om utanordnande från de för sådant ändamål genom Kongl. förordningen den 22 Februari 1762 anvisade medel af det belopp, dessa premier befunnits för hvarje år utgöra, hvarefter Kollegium till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfversändt Statskontorets anordning å berörda summa. Då emellertid ett sådant anordnande i afseende å lärftspremiemedlens utbetalande syntes Revisorerne vara med onödig omgång och besvär förenadt, hafva Revisorerne trott sig böra hemställa, huruvida icke de med dessa medels utbetalande nu förenade bestyr och omgångar må kunna upphöra, och heldre det statsunderstöd, som numera kan finnas för ändamålet erforderligt, må ställas till vederbörande hushållningssällskaps förfogande för ifrågavarande husslöjdsbefrämjande; börande i sådan händelse det jemlikt Kongl. brefvet den 14 September 1836 till landt-räntmästaren i Westernorrlands län af manufakturmedlen utgående arvode af 50 R:dr årligen för besväret med inlösen af lärftspremiesedlarne och redovisningen för desamma upphöra.

Hvad vidare angår de genom särskilda nådiga bref af den 27 Mars 1843 till stipendier åt eleverne vid Teknologiska institutet och Chalmerska slöjdskolan i Göteborg å manufakturmedlen anvisade årliga anslag af 750 R:dr för förstnämnda läroverk och 450 R:dr för det sednare, så, enär dessa tvänne läroverk äro till åtnjutande af statsanslag å riksstaten uppförda, har det syntes Revisorerne vara mindre lämpligt att utöfver nämnda anslag ytterligare bidrag af andra allmänna medel till öfvermålda undervisningsanstalter utgår; och få af sådan anledning Revisorerne, under erkännande af det med ifrågavarande bidrag afsedda goda ändamål, föreslå, att derest dessa läroverk anses böra fortfarande tillgodonjuta dylika stipendiemedel, hvilka andra, dermed jemförliga läroverk likväl icke lära hafva sig särskildt anvisade, statsanslagen för Teknologiska institutet och Chalmerska slöjdskolan må förhöjas med stipendiemedlen motsvarande belopp och desammas utbetalande från manufakturmedlen således upphöra.

Af sistnämnde medel utgår äfven jemlikt Kongl. brefvet den 3 November 1857 till Kongl. Vetenskaps-akademiens fysiker, för värden och tillsynen af tvänne på allmän bekostnad från München införskrifna delningsinstrument, ett belopp af 1,050 R:dr, deraf 600 R:dr såsom arvode och 450 R:dr såsom hushyresersättning. I afseende å berörda instrument hafva Revisorerne inhemtat, att samma instrument, utan att egentligen vara för dagligt bruk i en instrumentmakareverkstad nödvändiga, lik-

väl skulle utgöra ett hufvudsakligt vilkor för det finare instrumentmakeriets utöfning, och att instrumenten blifvit öfverlemnade till Vetenskaps-akademiens fysiker för att uti en för deras uppställning passande lokal hållas tillgängliga för dem, hvilka önskade under hans ledning af desamma sig begagna. Revisorerna anse sig emellertid böra hemställa, huruvida icke ifrågavarande instrument lämpligen må kunna såsom inventarium öfverlemnas till Vetenskaps-akademien, för att genom dess försorg för vederbörande tillhandahållas, samt att det anslag, som för sådant ändamål kan finnas erforderligt, må anvisas medelst motsvarande förhöjning i Vetenskaps-akademiens å riksstaten uppförda årliga anslag, och någon utbetalning från manufakturmedlen af ofvanomförmälda arvode och hyresersättning alltså icke vidare ifrågakomma.

Likaledes föreslå Revisorerna, att ett på grund af Kongl. brefven den 27 April 1756 och 31 Maj 1768 från manufakturmedlen utgående årligt belopp af 500 R:dr till instrumentmakeriernas understöd må, derest detta anslag, hvilket blifvit stäldt till Vetenskaps-akademiens disposition, kan anses fortfarande erforderligt, uppföras å bemälda Akademis statsanslag, som i sådant fall borde med motsvarigt belopp förhöjas, samt anslaget utgående från manufakturmedlen hädanefter upphöra.

Jemlikt Kongl. brefvet den 20 April 1849 utgår äfvenledes af sistberörda medel ett belopp af 450 R:dr årligen såsom arvode åt det af Landtbruks-akademiens förvaltnings-komité antagna skrivarebiträde i och för nämnda komités befattning med anstalterna till ullkulturens befrämjande; och få, i öfverensstämmelse med hvad här ofvan föreslagits, Revisorerna i afseende å berörda arvodesbelopp hemställa, att detsamma, derest det kan anses fortfarande vara erforderligt, må anvisas genom motsvarande förhöjning i Landtbruks-akademiens å riksstaten uppförda anslag och således ej vidare från manufakturmedlen utbetalas.

Af de till manufakturernas befrämjande anvisade medel utgår jemväl till Sällskapet för inhemsk silkesodling ett årligt anslag af 1,500 R:dr. Då, efter hvad Revisorerna inhemtat, bemälda Sällskap under en längre tid varit i åtnjutande af understöd utaf statsmedel, hafva Revisorerna derom tagit närmare kännedom och få i afseende härå meddela följande. Jemlikt särskilda Kongl. bref har Silkesodlings-sällskapet under åren 1836 till och med 1838 och 1840 till och med 1845 utaf manufakturmedlen årligen uppburit 600 R:dr banko, hvilket belopp sedermera blifvit ökad till 1,200 R:dr banko under hvartdera af åren 1846 till och med 1857 och till 2,500 R:dr R:mt årligen under åren 1858 till och med 1860, hvarförutan Sällskapet för hvart och ett af åren 1852—1857 fått sig dels från besparingarne å sjetta hufvudtitelns anslag till jordbruket, handeln och näringarne, dels från nämnda hufvudtitels anslag till befrämjande i allmänhet af slöjderna tillagdt särskildt understöd af 800 R:dr banko, hvilket understöd för åren 1858, 1859 och 1860 ökats till 1,500 R:dr R:mt årligen. Efter sistnämnda tid har Sällskapets årliga anslag utgjort 4,000 R:dr R:mt, deraf 2,500 R:dr utgått af sjetta hufvudtitelns anslag "till befrämjande af slöjderna" och återstående 1,500 R:dr af de till manufakturernas befrämjande anslagne medel; utgörande sammanräknade beloppet af de till Sällskapet tid efter annan utbetalda statsmedel således 96,900 R:dr R:mt.

De uppoffringar, som sålunda under en längre tid från statens sida blifvit för den inhemska silkesodlingen gjorda, synas emellertid ingalunda hafva ledt till det dermed ytterst afsedda mål, att denna industrigren må kunna såsom en allmännare binäring här i landet med fördel bedrivas, och, hvad särskildt beträffar Sällskapets verksamhet under det näst förflytna året, hafva Revisorerna af den utaf Sällskapets Förvaltnings-utskott afgifna berättelse om mulbärsplanteringen och silkesodlingen un-

der samma år inhemtat, att resultatet af denna verksamhet varit högst obetydligt, då, enligt hvad sagda berättelse innehåller, den under berörda år åstadkomna kvantiteten råsilke utgör endast 4 $\frac{1}{2}$ skålpund. Revisorerna, som vid sådant förhållande finna det kunna med skäl ifrågasättas, huruvida ytterligare understöd af allmänna medel för omförmälda industriföretag må böra ifrågakomma, och om icke detsamma må kunna helt och hållet, utan att medföra någon vidare uppoffring från statens sida, öfvertagas af de personer, som för företaget kunna hysa intresse, hafva likväl, för den händelse något allmänt understöd kan anses fortfarande erforderligt, velat hemställa, att det i sådant afseende nödigt ansedda belopp må, i stället för att såsom hittills från skiljda håll utbetalas, anvisas att i sin helhet från sjetten hufvudtitelns anslag utgå.

Revisorerna hafva äfven genomgått 1871 års räkenskaper rörande dels de medel, till belopp af högst 2,700 R:dr R:mt årligen, hvilka Kongl. Kommers-kollegium, på grund af Kongl. brefvet den 30 Januari 1830, är berättigadt att från Kongl. Statskontoret uppbära, till godtgörande af svenske och norske konsulers förskott till nödstäldt svenskt sjöfolks understöd och hemförscaffande, dels ock det genom Kongl. brefven den 14 September 1843 och den 6 Augusti 1858 å Handels- och Sjöfartsfonden till Kommers-kollegii disposition anvisade årliga anslag af 2,000 R:dr, att användas till ersättande af sådana bevisliga utgifter för svenskar, hvartill konsulerne, antingen i anseende till utgifternas beskaffenhet eller svårigheten att derå anskaffa fullständiga verifikationer, ej äro, enligt förut gällande föreskrifter, berättigade till godtgörelse af allmänna medel; varande dessa räkenskaper, af hvilka särskilda utdrag härjemte bifogas, i Kongl. Kammar-rätten granskade.

Vid revisionsårets slut utgjorde behållningen å förstnämnda anslag 5,096 R:dr 71 öre, hvilka dock voro förskottsvis till konsuler utbetalda och om hvilka medels indrivande från vederbörande rederier Kommers-kollegii advokat-fiskalsembete fått sig uppdraget att besörja. Behållningen åter å det sednare anslaget uppgick vid samma tid till 494 R:dr 55 öre, sedan likväl på grund af Kongl. brefvet den 30 Juni 1871 af Handels- och Sjöfartsfondens medel blifvit till Kommers-kollegium utbetaldt ett belopp af 3,000 R:dr till bestridande af de under återstoden af samma år förekommande utgifter af ifrågavarande beskaffenhet.

Beträffande de tvänne här ofvan omförmälda anslagen, dels för nödstäldt svenskt sjöfolks hemförscaffande och dels för ersättande af vissa konsulers embetsutgifter, dela Revisorerna den af 1870 års Revisorer uttalade åsigt, att ifrågavarande medels handhafvande lämpligen kunde till Utrikes-departementet öfverflyttas.

Revisorerna hafva vid granskningen af räkenskaperna öfver samtliga ofvan nämnda fonder och medel icke funnit anledning till någon anmärkning; ock äro uppgifterna angående de vid revisionsårens slut i Riksbanken inestående behållningar styrkta medelst vederbörliga attester.

Vid tagen kännedom af de utaf Ombudsmannen afgifna berättelser angående fondernas balanserade fordringar samt de af honom förda lagsökningsdiarier hafva Revisorerna icke funnit något att erinra beträffande det sätt, hvarpå bevakningen och indrifningen af de förfallna fordringarne blifvit af honom besörjda.

Manufaktur-diskontfondens lånehandlingar hafva vid anställd inventering befunnits omsorgsfullt ordnade och i s. k. brandfria kassaskåp förvarade.

Med anledning af den utaf Riksdagen hos Kongl. Maj:t gjorda och uti sednast församlade Revisors berättelse omförmälda framställning i fråga om förändrade föreskrifter i afseende å redovisning rörande beloppet och användandet af den rikets stapelstäder tillkommande tolagsersättning, har, efter hvad Revisorerna inhemtat, Kongl. Maj:t, enligt nådigt bref till Kommers-kollegium af den 26 Januari innevarande år, förordnat, det Öfverståthållare-embetet i Stockholm och magistraten i hvarje annan stapelstad, hvilken fått sig i stället för tolag beviljad rättighet att uppbära anslag af tullmedlen, skola hvarje år, Öfverståthållare-embetet före September månads slut och magistraterna i öfriga stapelstäder före utgången af Juli månad, till Kommers-kollegium insända behörigen granskade och styrkta utdrag af stadens räkenskaper rörande beloppet och användandet af staden under nästföregångna året tillflutna tolagsersättningsmedel, samt att det skall åligga Kollegium att i den årliga berättelse angående inrikes sjöfarten och handeln, som af Kollegium till Kongl. Maj:t afgifves, intaga sammandrag af berörda utgifter om tolagsersättningsmedlen, med iakttagande att uti den först ingående berättelsen anteckning jemväl, på sätt Riksdagen begärt, för hvarje stapelstad vidfogas angående hufvudsakliga innehållet af de resolutioner, som bestämma ändamålen, hvartill tolagsmedlen må användas, och har Kommers-kollegium, som från en hvar af stapelstäderna emottagit infordrad uppgift å de Kongl. bref och resolutioner, på grund af hvilka staden egde rättighet att uppbära tolagsmedel, jemte redogörelse för de ändamål, till hvilka sagda medel finge användas, uti cirkulärskrifvelser den 13 sistlidne Februari anmodat Öfverståthållare-embetet i Stockholm och magistraterna i öfriga till tolagsersättning berättigade stapelstäder att, tillika med de uppgifter rörande beloppet och användandet af de under år 1871 influtna tolagsersättningsmedel, hvilka skulle inom ofvannämnda tid innevarande år till Kollegium insändas, öfverlemnas enahanda uppgifter jemväl för år 1870.

Under revisionsförrättningen hafva Revisorerna jemväl besökt det under Kommers-kollegium lydande Grufve-kartekontoret, hvilket finnes inrymdt uti bemälda Kollegii embetslokal. Då emellertid det för nämnda kontor upplåtna rum, såsom beläget vid en mörk gränd och dessutom icke erbjudande tillräckligt utrymme, synes vara mindre lämpligt med afseende derå, att de i kontoret förvarade kartor jemväl böra vara för allmänheten till beseende och kopiering tillgängliga, anse Revisorerna det vara önskligt, att en för Grufve-kontoret mera passande lokal kunde anskaffas.

Uti den af Revisorerne innevarande år afgifna berättelse angående verkställd granskning af Statsverkets tillstånd, styrelse och förvaltning förekommer i öfrigt, under rubrikerna "Expens- och aflönings-räkningarne" samt "Allmänna verks- och inrättningars tillgångar och skulder", redogörelse för åtskilliga frågor rörande Kommers-kollegium, till hvilken berättelse Revisorerne få i afseende å dessa frågor hänvisa.

För de i denna berättelse förekommande sifferuppgifter ansvarar den vid ifrågasvarande revision anstälde sekreteraren.

Vid avslutandet af denna berättelse torde böra anmärkas, att undertecknad von Hofsten, till följd af erhållen ledighet, icke deltagit i den granskning, hvarför i det föregående är redogjordt, utan att för berörda ändamål den utaf Riksdagens Första Kammare utsedde 2:dre suppleanten, Direktören m. m. J. G. Clason, efter föregående kallelse, uti revisionen inträdt.

Slutligen få Revisorerne anmäla, att de, med anledning af sin instruktion, till Kongl. Maj:t öfverlemnade ett exemplar af denna berättelse.

Stockholm den 14 Oktober 1872.

GUSTAF LYBECKER.	J. RUNDBÄCK.	NILS v. HOFSTEN.
CARL RIBBING.	FR. v. ROSEN.	A. M. LINDGREN.
FREDRIK HEDERSTJERNA.	GUSTAF HÆGGSTRÖM.	ARVID GUMÆLIUS.
O. B. OLSSON.	AD. HEDIN.	J. F. FREDRIKSSON.

J. Hegardt.

Emot det i berättelsen förekommande förslag i afseende å öfverflyttande till Kongl. Utrikes-departementet af handhafvandet utaf de tvänne i berättelsen omförmälda anslagen dels för nödstäldt svenskt sjöfolks hemförscaffande, dels ock för ersättande af vissa andra konsulernes embetsutgifter, får jag mig reservera, under förklarande, att jag anser dessa anslag fortfarande böra handhafvas af Kommers-kollegium, bland annat af det skäl, att, hvad särskildt beträffar anslaget till ersättning för konsulens utgifter för svenskt, å svenska fartyg förhyrdt sjöfolk, för hvilka utgifter godtgörelse skall från vederbörande fartygsrederier infordras, Kommers-kollegium med mindre omgång än Utrikes-departementet är i tillfälle att vidtaga de i berörda hänseende erforderliga åtgärder, till följd deraf att i de uti Kollegii sjöexpedition befintliga diaries finnas intagna uppgifter å rederierna till samtliga de i utrikes sjöfart använda svenska fartyg. Härtill kommer att, om dessa anslag öfverflyttades till Utrikes-departementet, nödigt blefve att juridiskt bildad person städe finnes der anställd.

Fr. v. Rosen.

Kapital-slut öfver Manufaktur-

	Riksmünt.
Debet.	
Balans från år 1869:	
<i>Skuld:</i>	
Till Riksbanken:	
Kongl. Kommers-kollegii kreditiv till Manufaktur-diskonten mot 4 procent ärlig ränta å det begagnade kapitalet	1,750,000: —
Obetald ränta vid 1869 års slut	29,113: 67.
Orätt insatte medel	270: —
	1,779,383 67
Afskrifning, enligt Kongl. Kommers-kollegii utslag den 4 November 1870	10,298 44
	1,789,682 11
Transport Rdr	1,789,682 11

diskontfonden för år 1870.

Kredit.			Riksmünt.
Balans från år 1869:			
<i>Tillgång:</i>			
1:o. Behållning i Riksbanken å räkningen N:o 5 med Depositionskontoret		335,337: —	
2:o. Säkra fordringar:			
a) Diskontlån	2,026,958: —		
Expenser	20: 25.	2,026,978: 25.	
b) Förlagslån	872,178: 15.		
Upplupna räntor	20,277: 42.	892,455: 57.	
c) Anståndsån	29,011: 24.		
Upplupna räntor	686: 75.	29,697: 99.	
d) Förskott till Diskontens Ombudsman för bestridande af utgifter i lagsöknings- och konkursärenden		100: —	
e) hos Ullkontoret i Norrköping		102: 28.	
3:o. Osäkra fordringar:			
a) Diskontlån	183,576: 5.		
Förfalloräntor	1,856: 90.	185,432: 95.	
b) Förlagslån:			
Resterande kapital å F. Rippes lån	1,419: 59.		
Upplupen ränta å dito dito ...	422: 40.	1,841: 99.	
		187,274: 94.	
		3,471,946	3
Vinst- och förlust-konto:			
<i>Inkomster:</i>			
Ordinarie räntor	137,703: 39.		
Förfalloräntor	2,897: 93.	140,601: 32.	
Influtne afgifter vid ullmagasinet i Norrköping	482: 98.		
Hyresmedel för lägenheter i d:o	940: —	1,422: 98.	
		142,024: 30.	
		Transport Rdr 142,024: 30.	3,471,946
			3

		Transport Rdr	1,789,682 11
Balans till år 1871:			
<i>Tillgång:</i>			
1:o.	Behållning i Riksbanken å räkningen N:o 5 med Depositions-kontoret.....	207,873: 73.	
2:o.	Säkra fordringar:		
	a) Diskontlån	1,862,744: —	
	Expenser	5: 50.	1,862,749: 50.
	b) Förlagslån	944,750: —	
	Upplupna räntor	22,083: 5.	966,833: 5.
	c) Anståndslån	25,127: 76.	
	Upplupna räntor	581: 80.	25,709: 56.
	d) Förskott till Diskontens Ombudsman för bestridande af utgifter i lagsöknings- och konkursärenden		100: —
	e) Hos Ullmagasinet i Norrköping.....		84: 83.
3:o.	Osäkra fordringar:		
	a) Diskontlån	170,272: 42.	
	Förfalloräntor	1,856: 90.	172,129: 32.
	b) Förlagslån:		
	Resterande kapital å F. Rippes lån	1,419: 59.	
	Upplupen ränta å dito dito...	422: 40.	1,841: 99.
			173,971: 31.
			3,237,321 98
			Summa Rdr 5,027,004 9

Stockholm af Manufaktur-diskont-

S. Agrell.

	Transport Rdr 142,024: 30.	3,471,946	3
<i>Utgifter:</i>			
1:o.	Aflöning	21,500: —	
2:o.	Arvoden till Kongl. Kommers-kollegii President, Ledamöter m. fl.	5,320: 7.	
3:o.	Pensioner	9,078: 1.	
4:o.	Extra utgifter	945: 54.	
5:o.	Ersättning, enligt Kongl. brefvet den 9 November 1841, till Riksgäldskontoret	21,000: —	
6:o.	Ränta till Riksbanken för begagnade medel af kreditivet	54,776: 65.	
7:o.	Aflöning till tjänstepersonalen vid ullmagasinet i Norrköping	600: —	
	Omkostnader och reparationer vid dito i dito	548: 49. 1,148: 49.	
	Fondens vinst för år 1870 har alltså utgjort	113,768: 76.	28,255 54
Balans till år 1871:			
<i>Skuld:</i>			
Till Riksbanken:			
	Kongl. Kommers-kollegii kreditiv till Manufakturdiskonten mot 4 procent årlig ränta å det begagnade kapitalet	1,500,000: —	
	Obetald ränta vid 1870 års slut	26,802: 52.	1,526,802 52
	Summa Rdr	5,027,004	9

kontoret den 12 Oktober 1872.

C. Brandel.

Kapital-slut öfver Manufaktur-

Debet.		Riksmünt.
Balans från år 1870:		
<i>Skuld:</i>		
Till Riksbanken:		
Kongl. Kommers-kollegii kreditiv till Manufaktur-diskonten mot 4 procent årlig ränta å det begagnade kapitalet	1,500,000: —	
Obetald ränta vid 1870 års slut	26,802: 52.	1,526,802 52
Afskrifning:		
Enligt Kongl. brefven af den 16 November 1869 och den 31 Mars 1871 samt Kongl. Kommers-kollegii utslag den 22 Augusti 1871		21,382 47
Transport R:dr		1,548,184 99

diskontfonden för år 1871.

				Riksmünt.
Kredit.				
Balans från år 1870.				
<i>Tillgång:</i>				
1:o.	Behållning i Riksbanken å räkningen N:o 5 med Depositions-			
	kontoret	207,873:	73.	
2:o.	Säkra fordringar:			
	a) Diskontlån	1,862,744:	—	
	Expenser	5:	50.	
			1,862,749:	50.
	b) Förlagslån	944,750:	—	
	Upplupna räntor	22,083:	5.	
			966,833:	5.
	e) Anståndslån	25,127:	76.	
	Upplupna räntor	581:	80.	
			25,709:	56.
	d) Förskott till Diskontens Ombudsman för bestridande			
	af utgifter i lagsöknings- och konkursärenden		100:	—
	e) hos ullmagasinet i Norrköping		84:	83.
3:o.	Osäkra fordringar:			
	a) Diskontlån	170,272:	42.	
	Förfalloräntor	1,856:	90.	
			172,129:	32.
	b) Förlagslån:			
	Resterande kapital å F. Rippes			
	lån	1,419:	59.	
	Upplupen ränta å dito dito ...	422:	40.	
		1,841:	99.	
			173,971:	31.
				3,237,321 98
Vinst- och Förlust-konto:				
<i>Inkomster:</i>				
	Ordinarie räntor	113,108:	17.	
	Förfalloräntor	1,762:	66.	
			114,870:	83.
	Influtne afgifter vid ullmagasinet i Norr-			
	köping	309:	87.	
	Hysesmedel för lägenheter i d:o	940:	—	
			1,249:	87.
	Extra inkomst		37:	13.
			116,157:	83.
				3,237,321 98
	Transport R:dr	116,157:	83.	
				3,237,321 98

				Transport R:dr	1,548,184	99
Balans till år 1872:						
<i>Tillgång:</i>						
1:o.	Behållning i Riksbanken å kassakreditiv-räkningen	490,699:	97.			
2:o.	Säkra fordringar:					
	a) Diskontlån	1,337,653:	—			
	Expenser	5:	50.	1,337,658:	50.	
	b) Förlagslån	994,500:	—			
	Upplupna räntor	23,180:	12.	1,017,680:	12.	
	c) Anståndsån	21,105:	65.			
	Upplupna räntor	468:	40.	21,574:	5.	
	d) Förskott till Diskontens Ombudsman för bestridande af utgifter i lagsöknings- och konkursärenden			100:	—	
	e) hos ullmagasinet i Norrköping			44:	17:	
3:o.	Osäkra fordringar:					
	a) Diskontlån	146,923:	52.			
	Förfalloräntor	1,779:	73.			
	b) Förlagslån:					
	Resterade kapital å F. Rippes lån	1,419:	59.			
	Upplupen ränta å dito dito ...	422:	40.	1,841:	99.	
				150,545:	24.	
						3,018,302
						5
				Summa R:dr	4,566,487	4

Stockholm af Manufaktur-

S. Agrell.

	Transport R:dr 116,157: 83.	3,237,321	98
<i>Utgifter:</i>			
1:o.	Aflöning	21,500:	—
2:o.	Arvoden till Kongl. Kommers-kollegii President, Ledamöter m. fl.	4,745:	—
3:o.	Pensioner	9,245:	96.
4:o.	Inköpta inventarier	5:	—
5:o.	Extra utgifter	714:	5.
6:o.	Ränta till Riksbanken för begagnade medel af kreditivet	42,232:	12.
7:o.	Aflöning till tjänstepersonalen vid ullmagasinet i Norrköping	600:	—
	Omkostnader och reparationer vid dito i dito	182: 76.	782: 76.
		79,224:	89.
	Fondens vinst för år 1871 har alltså utgjort	36,982:	94.
Balans till år 1872:			
<i>Skuld:</i>			
Till Riksbanken:			
	Kongl. Kommers-kollegii kreditiv till Manufaktur-diskonten mot 4 % årlig ränta å det begagnade kapitalet	1,250,000:	—
	Obetald ränta vid 1871 års slut	42,232:	12.
		1,292,232:	12
	Summa R:dr	4,566,487	4

diskontkontoret den 12 Oktober 1872.

C. Brandel.

Utdrag ur 1871 års hufvudbok för Manufaktur-, Tull- och Beslagsfabriks- och

Debet.		Riksmynt.
Balans från år 1870:		
<i>Behållningar och fordringar:</i>		
Af manufakturmedlen	11,092: 49.	
Afgår Redogörarens fordran	46. 11,092: 3.	
„ tull- och beslagsmedlen	790: 73.	
„ Eskilstuna fristadsmedel	2,196: 40.	
„ anslaget till reseunderstöd	4,808: 3.	18,887 19
<i>Inkomster:</i>		
Manufakturmedel	11,634: 4.	
Tull- och beslagsmedel	31: 50.	
Eskilstuna fristadsmedel	92: 50.	
Anslaget till reseunderstöd	8,000: —	19,758 4
Summa Rdr		38,645 23

Stockholm af Kongl. Kommers-kollegii

samt Eskilstuna Fristadsmedel jemte anslaget till reseunderstöd åt handtversksarbetare.

Kredit.		Riksmünt.
<i>Utgifter:</i>		
Af manufakturmedlen	15,316: 71.	
„ anslaget till reseunderstöd	7,299: —	22,615 71
Balans till år 1872:		
<i>Behållningar och fordringar:</i>		
Af manufakturmedlen	7,409: 36.	
„ tull- och beslagsmedlen	822: 23.	
„ Eskilstuna fristadsmedel	2,288: 90.	
„ anslaget till reseunderstöd	5,509: 3.	16,029 52
Summa Rdr		38,645 23

Kammarkontor den 12 Oktober 1872.

e. f.

C. Aug. Schmidt.

Utdrag ur räkningen öfver uppburna medel till godtgörande af de ut-
af svenskt sjö-

Debet.		Riksmynt.
Balans från år 1870:		
Fordran för förskottsvis till konsuler utbetalde ersättningar för be- stridda omkostnader för svenskt sjöfolk, om hvilkas godtgö- rande af vederbörande rederier Advokatfiskals-embetet fått sig uppdraget att besörja		4,267 67
Af Kongl. Statskontoret anordnade medel, hvilka genom Kongl. brefvet den 30 Januari 1830 blifvit anvisade till ersättande af de utgifter, som svenske och norske konsuler bestridt för svenskt sjöfolk		2,700 —
Balans till år 1872:		
Öfverleverering		1 —
Summa Rdr		6,967 68

Stockholm af Kongl. Kommers-kollegii

gifter, som svenske och norske konsulter bestridt för hemförskaffande folk år 1871.

Kredit.		Riksmünt.
Balans från år 1870:		
Öfverleverering		1
<i>Leverering:</i>		
Till Kongl. Räntekammaren af ersättningar, som influtit från rederier		1,811 66
<i>Afskrifning:</i>		
Af utbetalda ersättningar, för hvilka godtgörelse icke kunnat erhållas		59 30
Balans till år 1872:		
Fordran för förskottsvis till konsulter utbetalda ersättningar för bestridda omkostnader för svenskt sjöfolk, om hvilkas godtgörelse af vederbörande rederier Advokatfiskals-embetet fått sig uppdraget att besörja		5,096 71
Summa Rdr		6,967 68

Kammarkontor den 12 Oktober 1872.

e. f.

C. Aug. Schmidt.

Utdrag af 1871 års räkning öfver det genom Kongl. brefven den 14
beviljade anslag till godtgörande af svenske och

Debet.		Riksmünt.
Balans från år 1870:		
Behållning		1,267 30
<i>Inkomst:</i>		
Af Kongl. Statskontoret anordnade		5,000 —
Uppdebitering		1 50
	Summa R:dr	6,268 80

Stockholm af Kongl. Kommers-kollegii

**September 1843 och den 6 Augusti 1858 af Handels- och Sjöfartsfonden
norske konsulers utgifter för svenske undersåter.**

Kredit.		Rikemynt.	
<i>Afskrifning:</i>			
Af de till svenske och norske konsuler gjorda utbetalningar, för hvilka ersättning icke kunnat erhållas		5,774	3
Anmärkningsprocent		—	22
Balans till år 1872:			
Behållning		494	55
Summa R:dr		6,268	80

Kammarkontor den 12 Oktober 1872.

e. f.

C. Aug. Schmidt.

Kongl. Kommers-kollegii

underdåniga utlåtande i anledning af
Riksdagens Revisorers berättelse år
1872, angående nämnda Kollegium.

Stormäktigste, Allernådigste Konang!

Genom nådig remiss är Eders Kongl. Maj:ts och rikets Kommers-kollegium anbefaldt att, i anledning af Riksdagens innevarande år församlade Revisorers berättelse angående Kollegium, till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt utlåtande; — och får Kollegium denna befallning härmed fullgöra, dervid, med iakttagande af den ordning, hvori de särskilda ämnena i nämnda berättelse förekomma, det torde vara lämpligt att punktvis angifva de af Revisorerne gjorda framställningar, tillika med Kollegii egen mening i hvarje fråga.

I:o. Efter att hafva anfört de grunder, som, enligt Kongl. brefvet den 20 April 1849, böra tillämpas vid afskrifning af Manufaktur-diskontens balanserade fordringar, och enär af diskontens ombudsmans berättelse angående sådana balanserade fordringar inhemtats, att ett icke obetydligt antal lån fortfarande efter ända till fyratio års förlopp i räkenskapen balanserades, hafva Revisorerne yttrat, att det syntes dem, som skulle afskrifning af diskontens fordringar hos personer, hvilka ännu lefde, jemväl kunna ega rum, då under någon längre tid efter det gäldenär gjort konkurs sig visat, att någon afbetalning å hans skuld icke kommit fonden till godo, samt utredt och styrkt blifvit, att all tillgång dertill hos honom saknades, på grund hvaraf Revisorerne ansett sig böra hemställa, huruvida icke någon viss tid af t. ex. tio år kunde bestämmas, efter hvars utgång afskrifning af Manufaktur-diskontens osäkra fordringar i berörda fall finge ega rum, äfvensom att, med bibehållande i öfrigt af föreskriften uti mom. 3 af åberopade Kongl. bref, den deruti omförmälda tidrymd af tjugu år likaledes kunde till tio år inskränkas.

De för omförmälda framställning, deröfver Kollegium infordrat diskontens ombudsmans yttrande, som härjemte öfverlemnas, anförda skäl kunna visserligen icke fränkännas giltighet, och fråga om förändring af de genom Kongl. brefvet den 20 April 1849 stadgade vilkor för afskrifning af Manufaktur-diskontens balanserade osäkra fordringar har äfven tillförene hos Kollegium uppstått; men då denna fråga, i och för sig, icke kan anses vara af någon egentlig vikt, har Kollegium icke funnit sig föranlåtet att vidtaga någon åtgärd till en förändring i antydda hänseendet, så mycket heldre som genom densamma i främsta rummet endast kunde vinnas min-

skadt besvär för diskontkontorets tjenstemän, beträffande bokförandet af, och för diskontens ombudsman, i fråga om det årliga redogörandet för meranämnda fordringar, hvartill äfven kommit i betraktande den omständighet, att de nu gällande föreskrifterna i ämnet, efter hvad erfarenheten visat, i åtskilliga fall föranledt att, efter en längre tids förlopp, full godtgörelse för en dylik fordran kommit fonden till godo. Då emellertid balanserandet under en mycket utsträckt tidrymd af slika fordringsposter icke i allmänhet kan medföra någon fördel för låneinrättningen och torde vara mindre lämpligt äfven ur den synpunkt, att sjelfva lånerörelsen antagligen måste inom få år upphöra, anser Kollegium sig icke böra afstyrka hvad Revisorerna i allmänhet yttrat rörande ändring af eller tillägg till vissa föreskrifter i 1849 års Kongl. bref, hvartill, derest Eders Kongl. Maj:t finner någon åtgärd i den antydda riktningen böra ega rum, det torde lemnas Kollegium tillfälle att afgifva förslag.

2:o. Sedan Revisorerna, med erinran om den minskning, som från och med år 1869 årligen egt rum å Manufaktur-diskontens kreditiv i Riksbanken, redogjort för behållningen å detta, för innevarande år till 1,250,000 Rdr bestämda kreditiv vid vissa, särskildt angifna tidpunkter, och då af denna redogörelse syntes att Manufaktur-diskontfonden under de sednaste åren blifvit af de till lån från samma fond berättigade näringsidkare allt mindre anlita samt att, oaktadt den alltsedan år 1869 fortgående minskningen af fondens kreditiv, den odisponerade behållningen derå tid efter annan ökats och vid tiden för revisionsberättelsens afgifvande uppginge till omkring två tredjedelar af kreditivbeloppet, hafva Revisorerna förmått sig icke kunna underlåta att uttala den åsigt, att Manufaktur-diskontens lånerörelse för närvarande i endast högst obetydlig mån motsvarade det med densamma afsedda ändamål, samt att en ytterligare och möjligen ännu större nedsättning än hittills af diskontens kreditiv syntes kunna utan olägenhet ega rum; — hvarvid dock, — enär, efter hvad Revisorerna hade inhemtat, svårighet i afseende å kreditivnedsättningen, derest denna skulle verkställas inom slutet af det år, hvarunder den blifvit beslutad, kunde uppstå i följd deraf att, enligt gällande reglemente, de till lån i Manufaktur-diskonten berättigade, hvilkas lånerätt bestämdes vid årets början och alltså innan kreditivminskningen blifvit af Riksdagen beslutad, kunde när som helst och således äfven först emot slutet af året uttaga de dem tillkommande lån på den i reglementet medgifna tid af ända till nio månader, — Revisorerna ansett sig böra hemställa, att merberörda kreditivminskning måtte få ega rum först under loppet af det påföljande året i den mån diskontens tillgångar sådant medgäfve.

Då den olägenhet, en större nedsättning af diskontens kreditiv, än den, som hittills under de sednare åren egt rum, möjligen kunnat medföra med hänseende till den vidsträcktare lånerätt, som tillföre varit förunnad manufakturisterne i Eskilstuna och deras förläggare, blifvit undanröjd derigenom, att Kongl. Maj:t, med bifall till Kollegii i underdänig skrifvelse den 8 December 1871 gjorda framställning, enligt nådiga brefvet den 5 Januari innevarande år bemyndigat Kollegium att, efter sig företeende omständigheter, lämpa och bestämma sagda lånerätt, har Kollegium icke något att erinra vid hvad Revisorerna i detta ämne yttrat och hemställt.

3:o. Beträffande ullmagasinsbyggnaden i Norrköping hafva Revisorerna, — med omförmälände af det utaf Kollegium uti underdänig skrifvelse den 13 September 1867 först väckta samt af 1868 och 1871 årens statsrevisioner understödda förslaget, att nämnde byggnad måtte försäljas och den inflytande köpeskillingen till Manufaktur-diskontfonden öfverlemnas, — uttryckt den förhoppning, att det med

berörda framställning, åsyftade ändamål, ullmagasinsbyggnadens i Norrköping försäljning, måtte, så fort ske kunde, vinnas; — och, som ifrågavarande framställning numera lärer vara i nåder bifallen, torde särskildt yttrande i ämnet af Kollegium icke vidare erfordras.

4:o. Enär, beträffande de medel, hvilka utginge såsom premier för inom Westernorrlands län tillverkade lärfter, Revisorerna inhemtat att, sedan från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i nämnda län årligen till Kollegium inkommit redogörelse för de från ränteriet till allmogen inom länet utbetalda dylika premier, Kollegium, efter granskning af berörda redogörelse, hos Statskontoret gjort framställning om anordnande från de för sådant ändamål genom Kongl. förordningen den 22 Februari 1762 anvisade medel af det belopp, dessa premier för hvarje ar befunnits utgöra, hvarefter Kollegium till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande öfversändt Statskontorets anordning å berörda summa, och då ett sådant anordnande i afseende å lärftspremiemedlens utbetalande synts Revisorerna vara med onödig omgång och besvär förenadt, hafva Revisorerna trots sig böra hemställa, huruvida icke de med dessa medels utbetalande nu förenade bestyr och omgångar kunde upphöra och heldre det statsunderstöd, som numera kunde finnas för ändamålet erforderligt, ställas till vederbörande hushållningssällskaps förfogande för ifrågavarande husslöjds befrämjande: i hvilken händelse det, jemlikt Kongl. brefvet den 14 September 1836, till landtränmästaren i länet af manufakturmedlen utgående arvode af 50 Rdr årligen för besväret med inlösen af lärftspremiesedlarna och redovisningen för desamma borde upphöra.

Att, på sätt Revisorerna anmärkt, anordnandet af merberörda premiemedel skulle kunna verkställas med mindre vidlyftighet, vill äfven synas Kollegium antagligt, likasom det torde med skäl kunna ifrågasättas, huruvida lärftsväfnaden i Westernorrlands län bör uppmüntras eller huggas med särskildt understöd af allmänna medel, men då, derest desamma anses än vidare böra utgå, de för medlens utbetalande stadgade vilkor äfven lära böra underkastas offentlig myndighets kontroll, anser Kollegium nödigt att, innan hufvudsakligt beslut meddelas i anledning af Revisorernes nu gjorda framställning, hushållningssällskapet och Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet lemnas tillfälle att deröfver sig yttra, dervid jemväl en utredning rörande anslaget behöflighet torde kunna ega rum.

5:o. Angående de genom särskilda nädiga bref af den 27 Mars 1843 till stipendier åt eleverna vid Teknologiska institutet och Chalmerska slöjdskolan i Göteborg å manufakturmedlen anvisade årliga anslag af 750 Rdr för förstnämnda läroverk och 450 Rdr för det sednare, hafva Revisorerna föreslagit att, derest dessa läroverk ansåges böra fortfarande tilligodonjuta dylika stipendiemedel, statsanslagen för bemälda institut och slöjdskola må förhöjas med stipendiemedlen motsvarande belopp och desammas utbetalande från manufakturmedlen således upphöra.

6:o. Då af sistnämnda medel äfven utginge, jemlikt Kongl. brefvet den 3 November 1857, till Vetenskaps-akademiens fysiker för värden och tillsynen af tvänne, på allmän bekostnad från München införskrifna delningsinstrument, ett belopp af 1,050 Rdr, deraf 600 Rdr såsom arvode och 450 Rdr såsom hushyresersättning, hafva Revisorerna hemställt, huruvida icke ifrågavarande instrument lämpligen kunde såsom inventarium öfverlemnas till nämnda akademi, för att genom densammas försorg vederbörande tillhandahållas samt att anslag, som för sådant ändamål kunde finnas erforderligt, måtte anvisas medelst motsvarande förhöjning i Vetenskaps-akade-

miens å riksstaten uppförda årliga anslag och någon utbetalning från manufakturmedlen af omförmälda arvode och hyresersättning alltså icke vidare ifrågakomma.

7:o. Revisorerna hafva likaledes föreslagit, att ett, på grund af Kongl. brefven den 27 April 1756 och den 31 Maj 1768, från manufakturmedlen utgående årligt belopp af 500 Rdr, till instrumentmakeriernas understödjande, måtte, derest detta anslag, hvilket blifvit stäldt till Vetenskaps-akademiens disposition, kunde anses fortfarande erforderligt, uppföras å bemälda akademis statsanslag, som i sådant fall borde med motsvarigt belopp förhöjas, samt anslaget utgående från manufakturmedlen hädanefter upphöra.

8:o. I afseende å det, jemlikt Kongl. brefvet den 20 April 1849, äfven af sistberörda medel utgående belopp af 450 Rdr årligen, såsom arvode åt det af Landtbruks-akademiens förvaltningskomité antagna skrifvarebiträde i och för nämnda komités befattning med anstalterna till ullkulturens befrämjande, hafva Revisorerna äfvenledes hemställt, att detsamma, derest det kunde anses fortfarande vara erforderligt, måtte anvisas genom motsvarande förhöjning i Landtbruks-akademiens å riksstaten uppförda anslag, och således ej vidare från manufakturmedlen utbetalas.

I hvad Revisorerna, enligt nästföregående fyra punkter, hemställt, anser Kollegium sig böra instämma.

9:o. Efter redogörelse för de till "Sällskapet för inhemsk silkesodling" under vissa angifna tidrymder lemnade anslag dels af manufakturmedlen, dels från 6:e hufvudtitelns anslag till jordbruket, handeln och näringarne, dels ock från nämnda hufvudtitels anslag till befrämjande i allmänhet af slöjderna, hafva Revisorerna, för den händelse, att något allmänt understöd för den inhemska silkesodlingen kunde anses fortfarande erforderligt, hemställt, att det i sådant afseende nödigt ansedda belopp måtte, i stället för att såsom hittills från skiljda håll utbetalas, anvisas att i sin helhet från 6:e hufvudtitelns anslag utgå; — och finner Kollegium sig äfven böra denna framställning biträda.

10:o. Beträffande *dels* de medel till belopp af högst 2,700 Rdr årligen, hvilka Kollegium, på grund af Kongl. brefvet den 30 Januari 1830, eger att från Statskontoret uppbära till godtgörelse af svenska och norska konsulers förskott till nödstäldt svenskt sjöfolks understöd och hemförskaflande, *dels* ock det genom Kongl. brefven den 14 September 1843 och den 6 Augusti 1858 å Handels- och Sjöfartsfonden till Kollegii disposition anvisade årliga anslag af 2,000 Rdr, att användas till ersättande af sådana bevisliga utgifter för svenskar, hvartill konsulerna, antingen i anseende till utgifternas beskaffenhet eller svårigheten att derå anskaffa fullständiga verifikationer, ej äro, enligt förut gällande föreskrifter, berättigade till godtgörelse af allmänna medel, hafva Revisorerna förmått sig dela den af 1870 års Revisorer uttalade åsigt, att ifrågavarande medels handhafvande lämpligen kunde till Utrikesdepartementet öfverflyttas.

I afseende å denna framställning torde kunna erinras, att nämnda departement är att betrakta såsom ett för Sverige och Norge gemensamt embetsverk, och att detsamma således i regeln icke har att handlägga andra mål och ärenden än sådana, som härflyta af de båda ländernas politiska samt handels- och sjöfartsförbindelser med främmande nationer. Skulle handhafvandet af ifrågavarande medel på Utrikesdepartementet öfverflyttas, borde enahanda bestyr för Norges del äfven tillhöra sagda departement, men, så vidt Kollegium är känt, har fråga derom icke uppstått. Endast under denna förutsättning och, såsom följd deraf, under antagande, att ofta nämnda utgifter bestriddes af en till disponerande af stats-

ministern för utrikes ärendena ställd, för båda länderna gemensam fond, synes den af Revisorerne föreslagna öfverflyttning lämplig, i hvilket fall likväl inom Utrikesdepartementet måste finnas anställd någon tjänsteman med juridiska insigter för bevakande af hvardera statsverkets rätt gent emot vederbörande rederier och för utförande af den rättegång, som icke sällan uppstår i fråga om utkräfvandet af ersättning för de af svenskt eller norskt sjöfolks understödjande och hemförskaffande föranledda allmänna utgifter. Om emellertid Kollegii befattning med omförmälda ärenden skall, af en eller annan orsak, upphöra, lärer, på grund af hvad Kollegium nu anfört, dessas handhafvande lämpligen böra öfverlemnas till Civil-departementet, hvilket också närmast motsvarar det embetsverk, som i Norge behandlar slika ärenden, eller Departementet för det Inre; men af en sådan öfverflyttning torde äfven med en viss nödvändighet följa, att det Kollegium tillhörande bestyret med utfärdandet af fribref för svenska fartyg, eller den så kallade passexpeditionen, äfven öfvergår till Civil-departementet.

11:o. Slutligen hafva Revisorerne förmält, att de under revisionsförrättningen jemväl besökt det under Kollegium lydande grufvekarte-kontoret, hvilket funnes inrymdt uti Kollegii embetslokal; och då det för nämnda kontor upplåtna rum, såsom beläget vid en mörk gränd och dessutom icke erbjudande tillräckligt utrymme, syntes vara mindre lämpligt med afseende derå, att de i kontoret förvarade kartor jemväl borde vara för allmänheten till beseende och kopiering tillgängliga, ansåge Revisorerne det vara önskligt, att en för nämnda kontor mera passande lokal kunde anskaffas.

Lika med Revisorerne anser Kollegium omförmälda, för förvarandet af grufkartekontorets handlingar upplåtna rum vara särdeles otjenligt, en egenskap likväl, som detta rum har gemensam med de flesta andra, hvilka utgöra Kollegii nu varande embetslokal, för att nu icke särskildt vidröra förhållandet med Kollegii arkiv, omfattande äfven det forna Bergs-kollegii, hvilket till en icke ringa del måste inrymmas å en vind; men då inom den ifrågavarande embetslokalen icke för närvarande finnes att använda något för ofvan omförmälda ändamål mera passande rum, är Kollegium urståndsatt att den anmärkta olägenheten afhjelpa.

Remissakten återställes härjemte, och Kollegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernädigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar

L. MANDERSTRÖM.

J. Sjöberg.

Stockholm den 19 November 1872.

G. Hegardt.